

פ ר ו ט ד ק ר ל ג 220
מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ד', ב' בתמוז, תשל"ב
(14.6.72) בשעה 8.30

נ כ ח ר

חברי הועדה:

י. גולדשמידט - יו"ר
ש.ז. אברמוב
א. אנקוריון
ר. ארזי
מ. ביבי
מ. בן-פורת
מ. פרוש
י.ה. קלינגהופר

מוזמנים:

ד"ר חיגר - מטעם משרד הדתות
ד"ר א. ידין - מטעם משרד המשפטים
ד"ר נ. רקובר - " " "

ר. מלחי - מזכירת הועדה

מ. טרלו

רשמה:

סדר היום: 1. חוק טיפול באבידות - העברה לוועדת משנה

2. חוק יחסי ממון בין בני זוג

היו"ר י. גולדשמידט: אני פותח את הישיבה.

חוק טיפול באבידות - העברה לוועדת משנה

היו"ר י. גולדשמידט: אני רוצה להביא לידיעת החברים שינוי בסדרי ועדת משנה. הקמנו ועדת משנה בראשות חה"כ פרידמן, לטפל בהצעת חוק לטיפול באבידות שהועבר אלינו לפני שנה. ועדת משנה זו יושבה פעם או פעמיים, והתברר שהיא לא מצאה זמן מתאים למרבית חברי הוועדה, והיא למעשה חדלה לפעול.

אני רוצה לבטל את ועדת המשנה הזאת ולבקש שהצעת החוק לטיפול באבידות, תועבר לוועדת משנה אחרת. ועדת המשנה תתחיל בטיפול מראשית החוק ולא תהיה קשורה לדיונים שהיו כוללת המשנה הקודמת, אלא היא תהיה תפשיית לטפל בחוק מן ההתחלה.

באתי בדברים עם חה"כ ביבי שהוא יו"ר ועדת המשנה שמסיימת בשבוע הבא את התפקיד כטיפול בחוק הגנת הדייר, וחה"כ ביבי נאות לקבל את החוק הזה, מתוך הבנה, שועדת המשנה תתחיל את הטיפול בחוק מחדש ולא תהיה קשורה למה שדובר בפעמים הקודמות.

אם חברים ירצו להצטרף לוועדה - אשמח.

מ. ביבי: כל מה שמליאת הוועדה מעבירה לוועדת המשנה - אני מקבל באהבה. לא ששתי לקבל את העבודה בוועדת המשנה; אני יודע שזה לא נוח כאשר מעבירים חוק שהתחילו לדון בו בוועדה כל שהיא.

היו"ר י. גולדשמידט: חברי ועדת המשנה הם: חה"כ: ביבי, ארזי, טובי, ארידור, קורן, אנקוריון, אביזהר.

במידה וחברים יכולים להשתתף, אפשר לתגבר

את הוועדה.

ה ו ח ל ט

החוק לטיפול באבידות יוצבר לוועדת המשנה שבראשה יושב חה"כ ביבי. הוועדה לא תהיה קשורה לדיונים של ועדת המשנה הקודמת. במידה וחברים נוספים ירצו להצטרף לוועדת המשנה - יוכלו לעשות כן.

ר. ארזי: התחלנו לדון בחוק הנוטריונים. החוק פרובלמטי וחשוב. יתכן שנשקיע בו עבודה במשך שנה. אני מבקש שנחון בחוק הזה אחת לשבועיים.

יש חוקים שמונחים אצלנו זמן רב. למשל חוק הקראים שהזכיר חה"כ האוזנר. אולי יש עוד חוקים דחופים.

היו"ר י. גולדשמידט: הישיבות שלנו בימי חמישי אינן מתקיימות בקביעות בגלל ישיבת מליאה של הכנסת. לפעמים הן מתקיימות בשעה 9 בירושלים. אם מתחילים לדון בחוק הנוטריונים דרושה שנה כדי לגמור את הדיון בו, כי קיצצנו את תקופת המעבר משלוש שנים לשנתיים, לכן עליו להגמר תוך שנה.

גם אני קבלתי מכתב מהקראים. ביקשתי
אינפורמציה נוספת כדי לעמוד יותר מקרוב על העניין. נוכל גם
לעבוק באחד מחדשי הפגרא. נבדוק את העניין.

מ. בן-פורת:
אולי היו"ר יבקש תגבורת מחוץ לחברי הועדה
שיוכלו לעזור בהרכבת ועדות משנה נוספות.

היו"ר י. גולדשמידט:
זו מהפכה גמורה, כי זו תהיה ועדת משנה
שלא תחליט סופית.

י.ה. קלינגהופר:
חשוב לגייס את שר המשפטים י.ש. שפירא
לוועדה.

היו"ר י. גולדשמידט:
כרגע התקן מלא. אם מפלגה רוצה להחליף חבר
זה בידה.

מ. פרוש:
מציע לקיים מסיבה לכבוד שר המשפטים שפרש.

חוק יחסי ממון בין בני-זוג, תשכ"ט - 1969

סעיף 10

מ. פרוש:
אינני יכול לתמוך בכך שמאפשרים לבית המשפט
לכלול את סעיף 7(א) בנכסים שהיו לזוג
ערב הנשואין או שבאו בירושה. זו הפקעת רכוש שהיה ברור כי הוא
שייך לאחד מבני הזוג. הוא הדין לגבי סעיף קטן (3), בו מדובר
על נכסים שהסכימו עליהם בני הזוג. איך אפשר לתת לבית המשפט את
האפשרות להפקיע את זה?

אם זה לא יתקבל, אז אלטרנטיבית אני מוכן
להשאיר את סעיף 7(א)2 בלבד.

י.ה. קלינגהופר:
אם נשלב אותן הערובות או חמות לאלה
שנקבעו בסעיף 2(ג) גם בסעיף 7(א)3
כדבר הסכם נשואין שנעשה תוך תקופת הנשואין, אני חושב שתהיה
תמימות דעים להוציא את סעיף 7(א)3 מסעיף 10. אולי נסכם
תחילה את סעיף 7(א)3.

א. ידין:
סעיף זה, בנקודה זו נותן לבית המשפט לסטות
מן ההסדרים שהחוק קובע בתור הסדרים
סטנדרטיים. אין הצדקה לתת לבית המשפט אפשרות לסטות מהסדרים
שנובעים מהסכמה בין הצדדים, בין הסכם נשואין כללי ובין הסכם
מיוחד שסעיף 7(א)3 מאפשר להתערב. לכן אני מסכים שבסעיף 10(1)
לא ייזכר כל סעיף 7(א) אלא רק סעיף 7(א)1 ו-2. ויוצא האזכור
של סעיף 7(א)3.

היו"ר י. גולדשמידט: חה"כ קלינגהופר וכיבי נוטים סעיף 10(1) לא יחול על (3). חה"כ הלוי וארידור נטו אמנם בצורה מסויגת להעניק את הסמכות לבית המשפט גם לשנות מן ההסכמים. חה"כ הלוי חיפש קריטריונים שינחו את בית המשפט באילו מקרים יהיה רשאי לשנות מן ההסכמים.

א. אנקוריון: גם אני הבעתי דעתי בכיוון זה שיש אפשרות לבית המשפט לשנות מן ההסכמים לפי אותו מצב שהם יחולו על הסדר, אפשר להחיל גם על הסכמי נשואין.

י.ה. קלינגהופר: התנאי הוא אם בית המשפט או בית הדין יהיו בדעה שהגיעו להסכם בצורה חפזית.

חה"כ אנקוריון מרחיק לכת באמרו שתינתן סמכות לבית המשפט אפילו לקבוע סתיה ממה שנקבע בהסכם נשואין. זהו מערער את הסטרקטורה של החוק. הפרק השני מבוסס על הנחה כאשר העניין הוסדר בהסכם נשואין, אז הוראות הפרק השני לא יחולו. הם יחולו רק במידה שאין הסדר שנקבע בהסכם נשואין. איננו יכולים עכשיו להכניס לסעיף 10 גם סמכות של בית המשפט לערער הסכמי נשואין. אם רוצים לתת לבית המשפט או לבית הדין גם את הכוח לקבוע מה שסותר קביעות בהסכמי נשואין, צריך למקם הוראה כזאת. צריך לדון היטב לגופה ולמקום אותה מחוץ להוראות האלה שאנחנו דנים עליהם עכשיו, שהמחוקק רוצה לתת להן עדיפות לעומת ההוראות.

ש.ז.ג. אברמוב: אני נוטה להסכים להוצאת פסקה (3) של סעיף 7(א) מתחולת סעיף 10, בתנאי שתוצמד לזה ההבהרה של פרופ' קלינגהופר.

פסקא (א), נכסים שהיו לזוג ערב הנשואין, אני חושב שאת זה צריך להוציא במפורש מתחולת סעיף 10. בסעיף 7 אנחנו נותנים סמכות להפקעת נכסים; סעיף 10(1) מאפשר לבית המשפט לשנות את העקרון הזה. אני מתנגד להחלת סעיף 10(1) על סעיף 7(א) (1), הוא נוגד את עקרונות החוק הזה. צריכה להיות עקביות. אם מכבדים הסכמים שנעשו תוך כדי נשואין או ערב נשואין, על אחת כמה וכמה שאנחנו צריכים לכבד זכויות רכוש שנרכשו עוד לפני הנשואין. איך אפשר להסמין בית משפט לבטל זכויות קניניות שנרכשו לפני הנשואין? בית המשפט מוסמך לתת פסק דין לגביהם ולהפקיע אותם מאותו צד שקיבל אותם לפני הנשואין - זה מעבר לכל סבירות. אני נגד הסיפא של סעיף 10(1) אבל לא נגד הרישאה הרישאה רצויה. יכולים להיות מקרים מכאיבים, אבל זה כשלעצמו אינו מצדיק פגיעה בעקרון, לאמור: אי אפשר להפקיע נכסים שהיו לצדדים לפני הנשואין.

מ. ביבי: אני מבקש לתקן הערה של היו"ר. אני נקטתי עמדה שלגבי סעיף 10 הוא יכול גם לשנות את סעיף 7(א) (3). אני טענתי שיש קדושת חיי המשפחה שעדיפה על קדושת הנכסים. אם מעמידים את חשיבות הממון וחלוקתו לפני הנשואין באותו מעמד כמו חיי משפחה לאחר כמה שנים, זה איננו צודק. צריך לראות את עובדות החיים היוצרות שלל אפשרויות חדשות שאיש לא חלם עליהן. ניקח לדוגמה שהגבר הוא צד חלש. האשה באה עם נכסים מבית הוריה. הם הסכימו שהמשאבים יהיו שלה. גם לפי ההלכה הקרן היא שלה והפירות של הבעל. אבל יתכן שהבעל חולה ואינו יכול לעבוד. אולי יפול עליו עול גידול הבנים והאשה תרצה לעזוב אותו. האם אפשר להעלות על הדעת מצב שבו העול של גידול הילדים הוא על הבעל והאשה תצא עם הנכסים מפני שהיא הביאה אותם? כלום לא נוצרה רקמה חדשה שצריכה לשנות משהו ביחסי הממון שביניהם? איננו נותנים אפשרות שרירותית

לכית המשפט שיקבע חלוקה חדשה על אף הכל? סעיף 10 אומר:
 "ראה בית המשפט נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת..."
 גם אם יש חשש לשימוש לא נכון במושג הזה ע"י בית המשפט
 פתוחה האפשרות לערער לבית המשפט העליון. לא נראה לי שמי
 שהוא יודרו להשתמש בסמכות הזאת בלי לחשוב כמה פעמים על הצדק
 שבה. עלינו לראות את שני הסעיפים בשני קנים מבדילים. אם
 למרות סעיף 7 רוצים לתת אפשרות כל שהיא לבית המשפט לשנות
 באיזון המשאבים, הרי אני חושב שסעיף 10 צריך לחול על
 סעיף 7, על כל חלקיו, כדי לאפשר מתן סעד מן היוסר לאותו
 צד בחיי המשפחה שעקב התפתחות מסוימת הוא נמצא מקופח לעומת
 הצד השני. זו ראייה אוביקטיבית של בית המשפט שפצו יצטרך
 לשקול את האינטרסים האנושיים. לא אומרים כיצד לחלק.
 זה נתון לשיקול דעתו.

ג. ארזי: אני מציע שהרישא של סעיף 10 יהיה:

ראה בית המשפט בנסיבות מיוחדות המצדיקות זאת ובפרט
 אם צד אחד גורם לגירושין בכוונה להשיג תועלת חומרית
 ומשהוכח כי הסדר איזון המשאבים לפי סעיף 7 עלול לגרום עוול
 משווע לצד המבקש, רשאי הוא לבקשת אחד מבני הזוג.....
 זה בא למנוע נשואי רכוש. אנן מוכן אפילו
 סעיף 7(א)(3) יוכנס. יכולים להיות מקרים שונים. יכול להיות
 מקרה שאדם נשא אשה שניה והוא רוצה להבטיח את הבנים מנשואין
 קודמים. לכן אם הרישא שלי תתקבל, אני מוכן לקבל את זה סעיף 10
 יחול גם לגבי סעיף 7(א)(3)

מ. פרוש: סעיף 10 מערער את סעיף 7

זה דבר ידוע שיש גירושין בגלל נכסים.
 בסעיף 10 מעבירים לשופטים את הסמכות להשני. על
 נכסים שבני הזוג הסכימו עליהם. בית המשפט יוכל להפקיע דברים
 שהם בודאי של מי שהוא אחר. נשואין תקינים מתערערים כאשר אחד
 מבני הזוג רואה אפשרות ע"י כך להשיג נכסים גדולים. אנחנו
 חורגים ממה שהחוק הזה רוצה לתת. אני מתנגד לכך שנכסים שבני
 הזוג הסכימו עליהם, יכול בית המשפט לחלק אחרת.

היו"ר י. גולדשמידט: יש אחדות דעים שבמקום "נסיבות
 מיוחדות המצדיקות זאת", נכתוב
 אחרת. כל הועדה בדעה שבית המשפט יפעל רק אם יהיו נסיבות מיוחדות
 שבגללן יהיה צודק לעשות זאת. זאת שאלה של ניסוח והנחיה לכית
 המשפט, ועל זה איננו צריכים להתווכח. יש חברים הרוצים להשאיר
 את סעיף 7(א)(3), ויש הצעה להוציאו בתנאי שיהיה ברור שההסכם
 הנזכר בסעיף נעשה מתוך הסכמה חפשית.

ה צ ב ע ה

- בעד ההצעה להוציא מתחולת סעיף 10(1)
- את סעיף 7(א)(3), מתוך הבנה שההסכם
- נעשה תוך הבנה חפשית
- נעשה
- 5 -
- 3 -

ההצעה נתקבלה.

הסתייגות: לחה"כ ביבי.

א. ידין:
הועדה החליטה למעט את תחולת הסיפא של סעיף 10(1) לגבי סעיף 7(א)(3). על סעיף 7(א)(3) כבר דנה הועדה, ואם מי שהוא רוצה לשנות אותו, אז נשנה.

היו"ר י. גולדשמידט:
עלינו לחזור לסעיף 10(1) בנוגע לתחולתו על סעיף 7(א)(1).

אני שוקל אם לא היה טוב לחלק את סעיף 10(1) לשני סעיפים. הרישא אומרת לקבוע נכסים נוספים שיוכנסו מן האיזון, והסיפא אומרת להוציא נכסים. אם בסעיף 7(א) מדובר על נכסים שלא יאוזנו, סעיף 10(1) אומר לא רק שלא יאוזנו אלא הוא מוסיף עוד דברים שלא יאוזנו. האיזון הוא דבר חשוב. החוק הישראלי לא הכיר עד עכשיו באיזון משאבים. סעיף 7(א) מוציא דברים מן האיזון; איזון לא יחול על דברים שהיו לפני הנשואין או שאחד הצדדים קיבל במתנה תוך הנשואין. הסעיף אומר, לא רק שלא יחול על הנכסים הנזכרים למעלה, אלא בית הדין יוכל לומר שהחידוש לא יחול על עוד דברים. הוא מצמצם את החידוש של האיזון עוד יותר מאשר סעיף 7(א)(1) עושה זאת.

ה צ ב ע ה

הוחלט לחלק סעיף 10(1) לשני סעיפים

חלק ראשון:
(1) לקבוע נכסים נוספים על האמורים בסעיף 7(א) שיוצאו מן הנכסים ששוויים יאוזן בין בני הזוג;

חלק שני:
(2) לקבוע נכסים ששוויים יאוזן על אף היותם בין האמורים בסעיף 7(א)(1)(2).

מ. פרוש:
אני בעד מחיקה. אם הצעתי זו לא תתקבל
אני מציע שבחלק השני של סעיף 10 יאוזר
רק 7(א)(2).

א. אנקוריון:
אני בעד זה שישאר גם האזכור של (3) אבל זה הוצא. אינני בעד זה שאפשר יהיה לעשות איזון לגבי סעיפים (1)(2).

י.ה. קלינגהופר:
אולי נשאיר את סעיף 7(א)(3) ונוסיף בסעיף 10(1) - שיהיה עכשיו סעיף קטן (2) סייג לסמכותו של בית המשפט. לכן אני מציע לכתוב:
לקבוע נכסים ששוויים יאוזן על אף היותם בין האמורים בסעיף 7(א) ובלבד שבית המשפט לא יקבע כאמור לגבי הסכם לפי סעיף 7(א)(3), אלא אם שוכנע שנעשה שלא בהסכמה חפשית של בני הזוג ובהבנת תוצאותיו.

איננו צריכים להתנות את עצם כריתת ההסכם ב-7(א)(3) בפעולה של בית המשפט או בית דין.

אני לא רוצה להקשות על הפרוצדורה של ההסכמה, אלא מעביר את זה הנה, שבית המשפט במלא יעסוק בעניין ועי"כ הוא יבחוק את קיום או אי-קיום התנאי הזה. רק אם שוכנע שההסכמה לא היתה חפשית ולא הבינו את התוצאות, הוא יפעל.

א. אנקוריון: אני בעד זה שנכסים שאדם מביא מביתו לא יהיו בתוך האיחוד.

היו"ר י. גולדשמידט: עלינו לשקול אם למיין את התנאי שהציע ח"כ קלינגהופר. איננו חייבים להצביע על כך, את תוכן הדברים קבלנו. אולי משרד המשפטים יוכל לשלב את הדברים בעקבות הצעתו של פרופ' קלינגהופר.

ה צ ב ע ה

בעד מחיקת הסיפא של סעיף 10(1) - 4
נגד - 3

הוחלט למחוק את הסיפא של סעיף 10(1):

הסתייגויות: ח"כ ביבי, קלינגהופר, בן-פורת, ארזי, שר המשפטים.

ש.ז. אכרמוב: הצבעתי מתוך אי הבנה. את (2) ו (3) אינני רוצה למחוק.

היו"ר י. גולדשמידט: ההצבעה התקיימה והיא תופסת. נותנים אפשרות למי שהוא לבקש ררויזיה? אם הררויזיה תקבל רוב, נדון בזה שוב.

א. אנקוריון: היו פה אי-הבנות לאורך כל הדרך. אני מבקש שהיו"ר יביא את הענין לישיבה הבאה וזה ינוסח בצורה שנדע על מה אנחנו מצביעים.

היו"ר י. גולדשמידט: נבקש ממשרד המשפטים להביא לנו נוסח של סעיף 10, גם המשפט הפותח וגם סעיפים (1) ו-(2), בהתחשב עם כל מה שהוחלט היום. אם לאור זה יבקשו חברים ררויזיה, נוכל לדון על כך.

סעיף 10(3)

היו"ר י. גולדשמידט: ההנחה היא שהשווי צריך להיות כמו בעת פקיעת הנשואין. הסעיף אומר שבית המשפט יכול גם, לפי בקשת הצדדים, אם הנזק דורש זאת, לקבוע מועד אחר. בית המשפט יקבע בכל מקרה לפי איזה מועד יחושב.

י.ה. קלינגהופר: סעיף 10(3) משמע שהכלל הוא שווי בשעת פקיעת הנשואין ובית המשפט יכול לקבוע משהו אחר. השאלה הזאת לא נקבעה בשום מקום בחוק. אם רוצים לקבוע זאת, צריך לקבוע אותו במישרין במקום מתאים בחוק; אחר-כך אפשר לקבוע את סמכותו של בית המשפט לסטות מן הכלל.

א. אנקוריון: ברור שמדובר על שעת פקיעת הנשואין. לא אתנגד לכך שבמקום מתאים יוכנס מושג ברור שהכוונה היא לזמן פקיעת הנשואין.

יתכן שמשפט על איזון הנכסים נמשך הרבה זמן. היום פקעו הנשואין והמשפט נמשך זמן ניכר, ויש גם אפשרות של ערעור. במשך הזמן הזה, אם זה יארך שנתיים או שלוש שנים, עלולים לחול דברים רציניים מאד מבחינת ערך הרכוש. אני בעד השארת הסעיף.

ב. ארזי: יש לי היסוסים אם הסעיף הזה צריך להשאר. סעיף 10 הוא גמיש מאד. יש כל כך הרבה יוצאים מן הכלל לאיזון המשאבים, שכמעט לא נשאר ממנו זכר. מה פירוש "זמן אחר"? נביח ששוי הנכסים ב-1.7.72 הוא מיליון ל"י, אם פסק הדין יינתן ב-1.1.73, משום מה בית המשפט רוצה לקבוע מיליון וחצי ל"י. הוא יכול לשנות את זה. למה צריך בית המשפט להשתמש בזכות זו כדי לשנות את האיזון? הוא יכול להיזקק לאריתמטיקה פשוטה. לכן אני בספק אם יש מקום לסעיף זה.

ג. ז. אברמוב: אני מצטרף לדעתם של החברים הקודמים. למען הבהירות כדאי לקבוע שהשוי יהיה שווי הנכסים בעת פקיעת הנשואין. חייב להיות מועד אבסולוטי. אם נשפטיכים. בית המשפט לומר נכס זה אתה יכול להעריך בתאריך כזה ונכס כזה בתאריך שונה, אז אני חושב שיהיה בלבול גדול וזה לא יסייע לבית המשפט. אם רוצים לעשות צדק באמצעות הערכה, עליה לחול על כלל הנכסים. לולא היתה אינפלציה, לא היו בעיות. האינפלציה גורמת להפרשים גדולים בין הרכוש והכסף. לכן צריך לקחת את הרכוש בשלמותו ולקבוע.

יתכן שהמלה "מקצתם" היא מיותרת. אפשר להבהיר שההערכה צריכה להיות על כלל הנכסים.

ד. פרוש: אני תומך בהצעת חה"כ אברמוב. אני מתנגד למועד אחר מאשר מועד פקיעת הנשואין. עם פקיעת הנשואין יש מקום לאיזון המשאבים.

ה. יו"ר י. גולדשמידט: אני בעד השארת סעיף קטן (3) כמות שהוא. אני בעד השארת הפלים "כולם או מקצתם". יתכנו מקרים שבית המשפט יאמר שזה חל על כל הנכסים. צריך לשמור לבית המשפט את האפשרות להבחין בין נכס זה או אחר.

להערת חה"כ פרוש, אינני יכול להביע דעה לרעיון שרפוז עליו, שהסעיף הזה עשוי להשפיע על כשרותו של הגט. אנחנו יכולים בנסיבות המצויות היום, לראות את החיים המשותפים של הזוג נפסקים בלי שאחד מהם חי עם ידוע בציבור, אלא הם יכולים להיות בנפרד ולקיים בתים נפרדים במשך שנתיים שלוש ויכולה להיות תקופה די ארוכה בין זה שבל אחד מהוזה יחידה כלכלית נפרדת, ובין המועד של פקיעת הנשואין. למעשים יותר מאשר ממועד פקיעת הנשואין עד לאפשרות של חלוקה. זה פועל הן לגבי העבר והן לגבי העתיד. בשני המקרים יכולים לקרות דברים רבים לגבי ערך הנכסים, כולם או מקצתם, שיש לנו את הדבר. לכן נדמה לי שיהיה שטחם בטחון נגד החשש של הצדקת אי צדק ע"י הזנת המועד קדימה או אחורה.

י.ה. קלינגהופר: רוצים להבטיח שהאיזון של מחצה על מחצה יישמר הלכה למעשה ויתבצע הלכה למעשה. האיזון יכול להיות מופר עקב תמורות שחלו בשוויים של חלקים מסוימים של הרכוש. הרכוש מתחלק למרכיבים שונים. יכול להיות שהשווי של החלקים השונים שמהם מורכב הרכוש, איננו משתנה ריזות מידה. גם אם יש אינפלציה, החלוקה נעשית לפי קנה מידה. חלק נשאר יציב, וחלק יכול לעלות על אף יציבות המטבע ועל אף העובדה שמחירים של נכסים אחרים לא משתנים.

למשל, דירות. יתכן שבגלל המחירים היציבים שווי שאר הרכוש נשאר כמו שהיה, ואילו מחיר הדירות עולה. על כן אני חושב שיש צידוק בכך שתהיה גמישות מסוימת, שזה לא יהיה נוקשה, ובית המשפט יוכל לקבוע את המבחן להערכת השווי רק לגבי הרכוש כולו או לגמרי לא. על כן צריכים לאפשר לבית המשפט להבטיח שיוכל, לפי המרכיבים השונים של הרכוש, גם לקבוע מועדים שונים להערכת השווי.

א. ידין: אינני שולל את הדוגמאות שנתן חה"כ אנקוריון, אף על פי שאינני בטוח אם בית המשפט יושם לקראת האפשרות הזאת. אבל יש דוגמאות כמו שהזכיר היו"ר, ששני בני הזוג צפרדו זה מזו ורק כעבור שנה או שלוש שנים פוקעים הנשואין. לפי סעיף 7 היה צריך להמשיך את השותפות הזאת שמביאה לאיזון המשאבים גם במשך שלוש השנים שהם לא חיו יחד; בשעה שכל החוק מבוסס על ההנחה שהזוג חי יחד.

אלה מקרים בולטים שבית המשפט לא יכול להיות קשור לתאריך של פקיעת נשואין. לפעמים צובר זמן עד שהתהליך מתבצע ע"י מסירת הגט, ולכן הוא יכול לקבוע תאריך אחר. המקרה הקלאסי יהיה שאמנם הנשואין פקעו אך הם התמוטטו כבר זמן מה לפני זה. אני מסכים למה שנאמר "כולם או מקצתם". אני חולק על הגישה של צמצום סמכות בית המשפט. מי שמקבל את הרעיון הבסיסי של סעיף 10 - והרוב קבל את זה - יתן יותר סמכויות לבית המשפט. כל הדוגמאות שאנחנו מעלים זה כאין וכאפס כנגד ריבוי המקרים שעשויים להיות בבית המשפט. צריך לכתוב את הסעיף בצורה מסוייגת די הצורך, אבל להשאיר לבית המשפט את האפשרויות להתייחס למקרים השונים שעלולים להופיע בפניו. אנחנו כבר יודעים שסעיפים מסוג זה נחוצים למקרים מסוימים, אבל למעשה לעתים רחוקות מאד מפעילים אותם. רוב הציבור הולך לפי הסדר שהחוק קובע. יש מקרים שאינם מסתדרים בתוך המסגרת, ולכן צריך להיות סעיף 10. הסעיף הזה מוצע למקרים קשים ומסובכים במיוחד, הוא איננו הוראה נורמלית של החוק כמו סעיף 7.

ש.ז. אכרמוב: אני מוכן להשאיר את המלים "כולם או מקצתם".

א. ידין: להערת חה"כ קלינגהופר - גם בלי הדגשה מיוחדת גובע מסעיף 7 שהמועד הקובע לחישוב השווי ולעריכת החשבון הוא מועד פקיעת הנשואין. אני גם הייתי טוען שמי שלא מוצא את זה באופן די ברור בסעיף 7, היה מוצא את זה בסעיף 10(3).

אני מוכן להכניס את זה שחשבון האיזון נעשה על פי שווי הנכסים בזמן פקיעת הנשואין. אז הוא מקבל את הרקע שרוצים לתת לו לפי הערה הזאת.

פ. פרוש: אם רוצים לקבוע מועד, אז מועד פקיעת הנשואין ולא לפני זה. אם הצעה זו לא תתקבל, אני מציע להשאיר את הסעיף בתיקון כדלקמן: "אלא לפי שוויים במועד מאוחר שייקבע". אני מתנגד למועד שלפני פקיעת הנשואין. זה יכול לשמש לחת עך מתן הגט.

היו"ר י. גולדשמידט: האם נקבל את הצעת פרופ' ידין, שנאמר במקום אחר שהיום הקובע הוא יום פקיעת הנשואין, או הצעת חה"כ פרוש למחוק את סעיף (3) ואלטרנטיבית לומר על מועד מאוחר יותר אבל לא מוקדם יותר.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת חה"כ פרוש למחוק את סעיף קטן (3) - 1
נגדה - הרוב.

ההצעה לא נתקבלה.

הסתייגות: לחה"כ פרוש.

בעד ההצעה של חה"כ פרוש לומר: אלא לפי שוויים לפי מועד מאוחר יותר שייקבע - 1
נגדה - הרוב.

ההצעה לא נתקבלה.

הסתייגות: לחה"כ פרוש.

ה ו ח ל ט

לאשר סעיף 10(3) *

הישיבה ננעלה בשעה 11.00